

Коя е
Цветана Бояджиева?

Целта на тази книга е да даде кратка представа за професионалния живот на личността на инж. Цветана Бояджиева и принося ѝ за развитието на минното дело и инженерство в България в средата на XX век, преминавайки през различни исторически етапи от развитието на страната. Широката палитра от многопластови сюжетни житейски линии не е фокусът тук, въпреки че именно те са в основата на целия ѝ жизнен път и рефлектират в живота както на сина ѝ, така и в нашия като нейни внучки. Ценностното наследство, което ни е оставила в чисто семеен смисъл, извън нейната обществена роля, до голяма степен е предопределило и нашето личностно и професионално развитие.

Е л и а Б о я д ж и е в а
подбор и адаптация на разказите
instagram @eliatravelguide, 2026

Бележка на автора:

Въпреки адаптацията е направен опит да бъде запазен оригиналният им език и пунктуация.

Когато за първи път прехвърлих части от личния архив на инж. Цветана Бояджиева, ми трябваше време, за да осъзная какъв ценен извор на информация е той. Не само за нейния личен и професионален живот, но и за човешките взаимоотношения по онова време като цяло. Големият брой писма и запазената ѝ кореспонденция дават много информация и за административните практики преди и след 1944 г. В настоящата книга съм се опитала да представя онази част от живота ѝ, която е характерна за времето – като домакиня тя изпълнява задълженията си спрямо традицията и съществуващите норми, а като професионалист е подвластна на възможностите за реализация, които имат жените в този период. В случая на Цветана Бояджиева именно „мъжката“ професия е предпоставка за трудности и за дълъг период на професионални ангажименти, които в същността си не отговарят на нейната квалификация. Съвсем резонно е предположението, че след 1944 г., когато новата власт легитимира еманципацията и толерира професионалните изяви на жените в различни направления, свързвани дотогава само и предимно с мъжка изява, Цветана Бояджиева да намери своето професионално място за реализация. Всъщност, както и с много други квалифицирани жени в този период, това не само не се случва, а напротив, отвежда я в съвсем друга област – преводачество и писателство. Именно това е източник на основен доход за нея дълго време. Тя превежда и публикува както преводни материали, така и авторски такива в различни издания на периодичния печат. Автор е и на една книга – „Баща ми. Спомени“ (1944 г.), и два сборника с разкази – „Женски профили“ (1946 г.) и „Жени“ (1948 г.). При цитирането на документи и писма от личния архив на Цветана Бояджиева съм се опитала да съхраним изказа и пунктуацията, макар те днес да звучат архаични и граматически грешни. Смятам, че настоящата книга допринася за общото познаване на живота в България от периода на активна изява – в личен и професионален план – на инж. Цветана Бояджиева. За разбирането на нравите, практиките и личните политики на хората.

Д-р К р и с т и а н а Б о я д ж и е в а
биографична справка

Институт по философия и социология при Българска академия на науките, 2026

Елиа и Кристиана Бояджиеви

ЖЕНСКИ ПРОФИЛ

Коя е
Цветана Бояджиева?

ИЗДАТЕЛСКА КЪЩА „КИБЕА“

Тел. 02 980 50 63 office@kibea.net

ТЪРГОВСКО ПРЕДСТАВИТЕЛСТВО НА „КИБЕА“

София, бул. „Искърско шосе“ №19

Тел. 02 973 75 37 borsa@kibea.net

ФИРМЕНА КНИЖАРНИЦА „КИБЕА“

София, ул. „Хан Крум“ №15

Тел. 02 988 01 93 bookstore@kibea.net

Актуална информация за книги, събития,
книги-събития на КИБЕА – в бюлетина.

Абониране – на www.kibea.net

Елиа и Кристиана Бояджиеви

ЖЕНСКИ ПРОФИЛ

Всички права запазени

© Издателска къща „Кибеа“, 2026

© Елиа и Кристиана Бояджиеви, текст, 2026

© Цветана Бояджиева, разкази, 1946, 1948

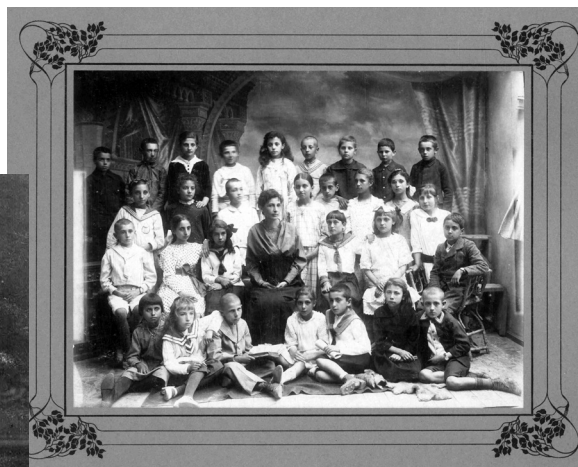
© Красимира Деспотова, графичен дизайн, 2026

ISBN 978-619-271-108-5

СЪДЪРЖАНИЕ

Учителката	11
Екатерина Алавантич	26
Марина	46
Среща	62
Детето е от... неизвестен баща	72
Госпожа Доктор	82
Моята хазяйка, г-жа Недка	92
Кака Ефимия	110
Баба Райна	122
Ятачка	130
Хеда Фон Печиг	140

На 24 май 1908 г. в град София се ражда Цветана Василева Бояджиева. Детството ѝ преминава в родния дом на майка ѝ на ул. „Бенковски“ № 6 в град Видин заедно с родителите ѝ и по-големия ѝ брат Богдан Василев Бояджиев (1905 – 1991). Баща ѝ, Васил Атанасов Бояджиев (1876 – 1943), е виден археолог, публицист, общественик и художник, „с много инициативи в областта на художествената култура, археологията и етнографията във Врачанския и Видинския край. Той взема дейно участие в организацията и реализацията както на Градската градина, така и в множество обществени събития и важни инициативи за града“ (Бояджиева, К. 2021). Основател е на Видинския археологически музей, за който работи до края на живота си. Майка ѝ, Екатерина Попаврамова (1884 – 1976), получила възпитанието си в Чехия, „има силно изразено отношение към музиката и литературата“ (Бояджиева, К. 2021) и е дейна участничка в прогресивното женско движение.

Училищни години, Видин

7 юли 1912 г., Видин

В IV отделение

*Началото на XX век,
Екатерина Попаврамова
с Богдан и Цветана Бояджиеви
ДА-Видин, ф. 550К,
оп. 1, а.е. 144, л. 2гр.*

*Октомври 1927 г., семеен портрет в дома им във Видин.
От ляво надясно: Богдан, Екатерина, Васил и Цветана*

За своя произход Цветана Бояджиева пише: „Моят баща е от Хаджи Василци, един много стар и на времето си богат род, ако и баща ми да е бил принуден вече в юношеските си години, след смъртта на родителите си, сам да се грижи за себе си и ако се не лъжа, е работил и при чужди хора, докато завърши гимназия в София, където е завършил и рисувалната академия и става гимназиален учител и директор на Видинската гимназия, но той през това време е издържал и своя по-малък брат да завърши минно инженерство в Белгия и е помогнал на сестра си да се ожени, за което ѝ купува къща. (...) Майка ми пак е дъщеря на поп Аврам, един от най-видните и богати за времето си хора във Видин и още тогава, 13-годишна, заминава за Брюн, респ. Прага, където остава няколко години в един от най-добрите пансиони за тогава“ (Писмо-изложение към гражданско дело, л. а.). В дома им често се организират любителски концерти, в които основен изпълнител е майка ѝ, която нееднократно е била и солист на видинска сцена (Бояджиева, Ц. 1944). Именно средата, в която израства Цветана Бояджиева от най-ранните си години, е изградила у нея интереса ѝ към всички видове изкуства.

След 1944 г. братът на Цветана Бояджиева се реализира успешно в професията си на минен инженер и завежда рудник „7 септември“ при „Мини Перник“ (л. а.).

*8 август 1925 г., Леобен,
Австрия.
Богдан и Цветана Бояджиеви*